

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU

IZVJEŠTAJ O KVALITETI ZA STATISTIČKO ISTRAŽIVANJE
Biljna proizvodnja
za 2022.

Organizacijska jedinica: Sektor prostornih statistika
Priredila: Anja Šagud

srpanj 2024.

0. Osnovne informacije

- Svrha, cilj i predmet istraživanja

Svrha statističkog istraživanja o biljnoj proizvodnji jest dobiti što preciznije podatke o stanju u hrvatskoj poljoprivredi s obzirom na važnost te grane za hrvatsko gospodarstvo. Dobiveni podaci bit će pokazatelj preko kojeg će državna i lokalna vlast moći točnije definirati probleme u toj grani i u skladu s tim planirati i donositi odgovarajuće odluke i pružiti odgovarajuću potporu za njezin razvoj.

Cilj je istraživanja prikupiti sljedeće podatke:

- o načinu korištenja zemljišta prema stanju (oranice i vrtovi, trajni nasadi, povrtnjaci, livade i pašnjaci)
- o površini voćnjaka, vinograda i maslinika te broju ekstenzivnih i plantažnih voćnih stabala
- o ukupnom broju trsova vinove loze i stabala maslina
- o očekivanim prirodima važnijih usjeva i voća.

Državni zavod za statistiku odgovoran je za poljoprivredne statistike. Od 2005. Hrvatska provodi istraživanja na bazi uzorka metodom intervjua uz pomoć anketara. Poslovni subjekti i njihovi dijelovi prate se posebno (kompletan skup) i prikupljaju na dva načina: izvještajnom metodom na obrascu i putem internetske aplikacije.

U lipnju se provodi Istraživanje o površinama i nasadima na kraju proljetne sjetve, o broju voćnih stabala i broju trsova vinove loze (stanje 1. lipnja). U studenome i prosincu provodi se Godišnje istraživanje o biljnoj i stočnoj proizvodnji (stanje 1. studenoga) koje, između ostaloga, prati poželjenu površine, prirode i proizvodnju.

Podaci o očekivanim prirodima za obiteljska poljoprivredna gospodarstva prikupljaju se na odabranome stratificiranom uzorku, a za poslovne subjekte i njihove dijelove na cijeloj populaciji. Prikupljanje podataka vezano je uz kalendar statistike biljne proizvodnje.

Statistika biljne proizvodnje sadržava sljedeća godišnja istraživanja:

1. Istraživanje o površinama i nasadima na kraju proljetne sjetve (obrazac PO-22), stanje 1. lipnja (uključuje pitanja o očekivanim prirodima važnijih ranih usjeva)
2. Godišnje istraživanje o biljnoj i stočnoj proizvodnji (obrazac PO-71), stanje 1. studenoga
3. Istraživanje o ostvarenim prirodima južnog voća i maslina (obrazac PO-34), stanje 31. prosinca; uzorak obuhvaća mediteranski dio Hrvatske.

Istraživanje PO-71 u 2022. zamijenilo je sljedeća tri dosadašnja istraživanja:

1. Istraživanje o ostvarenim prirodima ranih usjeva i voća (obrazac PO-32)
2. Istraživanje o ostvarenim prirodima kasnih usjeva, voća i grožđa (obrazac PO-33)
3. Istraživanje o jesenskoj sjetvi i potrošnji mineralnih gnojiva (obrazac PO-21).

Rezultati svih istraživanja dostupni su na razini klasifikacija HR NUTS 1 i HR NUTS 2.

- Izvještajno razdoblje

Kalendarska godina

- Pravni akti i drugi sporazumi

Metodologija je potpuno usklađena s preporukama Eurostata (Uredba Europskog parlamenta i Vijeća (EZ) br. 543/2009 od 18. lipnja 2009. o statistici usjeva i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 837/90 i (EEZ) br. 959/93 i delegirane Uredbe Komisije (EU) 2015/1557 od 13. srpnja 2015. o izmjeni uredbe (EZ) br. 543/2009 Europskog parlamenta i Vijeća o statistici usjeva).

Statistika biljne proizvodnje obuhvaća najmanje 95 % sljedećih površina:

- ukupna površina usjeva na oranicama
- ukupno požnjevena površina povrća, dinja i jagoda
- ukupna proizvodnja trajnih usjeva
- korišteno poljoprivredno zemljište.

Odluka o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007. - NKD 2007. (NN, br. 58/07. i 72/07.)

Klasifikacija proizvoda po djelatnostima Republike Hrvatske 2015. - KPD 2015. (NN, br. 157/14.)

Zakon o službenoj statistici (NN, br. 25/2020)

- Sustav klasifikacija

Odluka o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007. - NKD 2007

Klasifikacija proizvoda po djelatnostima Republike Hrvatske 2015. - KPD 2015.

- Statistički pojmovi i definicije

Glavni cilj Istraživanja o zasijanim površinama i nasadima na kraju proljetne sjetve (obrazac PO-22) jest prikupiti podatke:

- o načinu korištenja zemljišta prema stanju (oranice i vrtovi, trajni nasadi, povrtnjaci, livade i pašnjaci)
- o površini voćnjaka, vinograda i maslinika te broju ekstenzivnih i plantažnih voćnih stabala
- o ukupnom broju trsova vinove loze i stabala maslina
- o očekivanim prirodima važnijih usjeva i voća

te sastaviti zajednički popis obilježja promatranih s pomoću zajedničkih pravila i postupaka, čime se omogućuje usporedba podataka širom Europske unije.

- Statistička jedinica

Statistička jedinica jest poljoprivredno gospodarstvo koje ima jedinstveno upravljanje, zajednički se koristi sredstvima za proizvodnju (strojevi, objekti, zemljište) i radnom snagom, a djeluje kao trgovačko društvo, obrt, zadruga ili obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo.

- Statistička populacija

U osnovnom skupu obuhvaćena su sva poljoprivredna gospodarstva koja raspolažu s najmanje 0,40 hektara korištene poljoprivredne površine (KPP) ili s manje od 0,40 hektara korištene poljoprivredne površine (KPP), ali imaju:

- najmanje 0,10 hektara voćnjaka, vinograda i/ili maslinika
- površinu rasadnika > 0
- površinu pod povrćem, cvijećem i ukrasnim biljem namijenjenu za tržište.

1. Relevantnost

1.1. Korisnici podataka

Nacionalni računi, poljoprivredni instituti, Ministarstvo poljoprivrede, Vlada Republike Hrvatske

1.1.1. Potrebe korisnika

Korisnici radi planiranja gospodarske politike i raspodjele resursa državnog proračuna.

1.1.2. Zadovoljstvo korisnika

Prvo istraživanje o zadovoljstvu korisnika Državnog zavoda za statistiku provedeno je 2013., zatim 2015., a posljednje je provedeno pokraj 2022. Rezultati istraživanja mogu se provjeriti na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku <https://dzs.gov.hr/istaknute-teme-162/kvaliteta/istrazivanja-o-zadovoljstvu-korisnika/1752>.

1.2. Potpunost

Šalju se podaci koji su potpuno usklađeni s važećim uredbama Europske komisije.

1.2.1. Stopa potpunosti podataka

Stopa potpunosti podataka je: 100%

2. Točnost i pouzdanost

2.1. Uzoračka pogreška

Dobiveni podaci ponderirani su zbog nejednake vjerojatnosti odabira i neodgovora. Ista metodologija primjenjuje se za sva poljoprivredna istraživanja.

Za ključne varijable (ukupno obradivo zemljište, ukupno žitarice, povrće, travnjaci, vinogradi, voćnjaci i plantažni voćnjaci) izračunane su standardne pogreške i koeficijenti varijacije. Postupak procjene proveden je s pomoću SAS-a, postupkom SURVEYMEANS. Stopa odgovora jest udio odgovora među svim valjanim obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima. Nevaljana obiteljska poljoprivredna gospodarstva jesu ona gospodarstva koja više ne postoje u vrijeme anketiranja. Stopa valjanosti jest udio valjanih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava među svim obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima odabranima za uzorak.

2.1.1. Pokazatelji uzoračke pogreške

Indikatori uzoračke pogreške za određene varijable: Statistika	Područje obuhvata	Vrijednost obuhvata	Napomena	Vrijednost
			Koeficijenti varijacije za površinu: rane žitarice – 0,66%, kukuruz za zrno – 0,65%, suhe mahunarke – 4,33%, korjenasti usjevi – 2,37%, uljarice – 0,77%, uljana repica – 1,59%, soja – 1,08%, povrće i jagode – 5,03%, voće umjerenoga klimata – 2,22%, bobičasto voće – 7,72%, orašasto voće – 2,53%, vinogradi – 1,10%, maslinici – 1,84%	0,01

2.2. Neuzoračka pogreška

Budući da poststratifikacija za ovo istraživanje nije provedena, nisu ocijenjene pogreške nepravilnog razvrstavanja. Rezultati Istraživanja o strukturi poljoprivrednih gospodarstava pokazuju da nije bilo nikakvih problema s nepravilnim razvrstavanjem.

2.2.1. Pogreška obuhvata

Stopa nadobuhvata prema istraživanjima:

1. Godišnje istraživanje o biljnoj i stočnoj proizvodnji (obrazac PO-71) - 0,91%
2. Istraživanje o ostvarenim prirodima južnog voća i maslina (obrazac PO-34) - 0,80%

Podobuhvat postoji, ali ga je nemoguće procijeniti i uključuje neregistrirana poljoprivredna gospodarstva.

2.2.2. Stopa nadobuhvata

Stopa nadobuhvata jest 0,91% neuteženo za istraživanje PO-71

2.2.3. Pogreška mjerenja

Statistika ispravlja moguće pogreške u mjerenju pomoću logičko-računske kontrole. Pogreška mjerenja nastoji se izbjeći obukom anketara, kontrolom podataka i postupkom validacije.

Ekstremne vrijednosti varijabli provjeravaju se nakon unosa podataka i po potrebi se ispravljaju.

2.2.4. Pogreška neodgovora

Glavni razlozi neodgovora bili su odbijanja iz sljedećih razloga:

- nezadovoljstvo trenutačnom poljoprivrednom politikom u Hrvatskoj
- problemi s neriješenim vlasništvom (službeni postupci u vezi sa sukcesijom mogu biti vrlo dugi)
- općenito odbijanje iz drugih razloga.

Pogreške neodgovora jedinice istraživanja prema istraživanjima:

1. Godišnje istraživanje o biljnoj i stočnoj proizvodnji (obrazac PO-71) - 7,58%
2. Istraživanje o ostvarenim prirodima južnog voća i maslina (obrazac PO-34) - 24,09%

2.2.5. Stopa neodgovora jedinice

Neutežena stopa neodgovora jest 7,58% za istraživanje PO-71

2.2.6. Stopa neodgovora na određenu varijablu

Pokazatelj se ne izračunava.

2.2.7. Pogreška obrade

Glavni izvori pogrešaka u obradi bile su pogreške u aplikaciji obrađivača anketa koju su izradili stručnjaci iz Državnog zavoda za statistiku. Podaci o broju ispravaka nisu prikupljeni pri obradi podataka.

2.2.8. Stopa imputacije

Utežena stopa imputacije za određene varijable: Varijabla	Područje obuhvata	Vrijednost obuhvata	Napomena	Vrijednost
površina i proizvodnja usjeva	Hrvatska	27000		33,9%

2.2.9. Pogreška izbora modela

Nije primjenjivo.

2.3. Revizija podataka

2.3.1. Politika revizije podataka

Korisnici statističkih podataka obaviješteni su o revizijama (preliminarni podaci, konačni podaci) na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku.

<https://dzs.gov.hr/UserDocImages/dokumenti/Dokumenti/Opca%20revizijska%20politika%20DZS-a.pdf>

2.3.2. Praksa revizije podataka

U istraživanju se ne objavljuju privremeni podaci i zato nema revizija podataka.

2.3.3. Prosječna veličina revizije podataka

Pokazatelj se ne izračunava.

2.4. Desezoniranje

Nije primjenjivo.

3. Pravodobnost i poštovanje rokova objavljivanja

3.1. Pravodobnost

1. lipnja 2022. - 16. svibnja 2023.

3.1.1. Pravodobnost prvih rezultata

Pravodobnost prvih rezultata je: T + 1

3.1.2. Pravodobnost konačnih rezultata

Pravodobnost konačnih rezultata je: T + 11

3.2. Poštovanje rokova objavljivanja

Nema vremenskog odmaka.

3.2.1. Poštovanje rokova objavljivanja – dostava i objavljivanje

Vremenska određenost je: 100 %.

4. Pristupačnost i jasnoća

Konačni rezultati objavljeni su 16. svibnja 2023. Publikacije sadržavaju kratka metodološka objašnjenja, kao što su izvori i metode prikupljanja podataka, obuhvat i usporedivost, definicije i sl. Rezultati će sadržavati sve konačne podatke. Ti podaci bit će dostupni i na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku (<https://dzs.gov.hr>).

4.1. Priopćenja

Ne objavljuju se.

4.2. Mrežna baza podataka

Podaci su dostupni na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku u PC-Axisu.
https://web.dzs.hr/PX-Web.asp?url=%22Hrv/Archive/stat_databases.htm%22

4.3. Pristup mikropodacima

Uvjeti prema kojima određeni korisnici mogu imati pristup mikropodacima su propisani Pravilnikom o uvjetima i načinu korištenja povjerljivih statističkih podataka u znanstvene svrhe.

4.4. Dokumentacija o metodologiji

PC-Axis baza podataka

5. Usklađenost i usporedivost

5.1. Koeficijent asimetričnosti kod zrcalnih statistika

Nije primjenjivo.

5.2. Usporedivost tijekom vremena

Podaci su vremenski usporedivi od 2000. godine.

5.2.1. Duljina usporedivih vremenskih serija

Duljina usporedivih vremenskih serija je: 22.

5.2.2. Razlozi za prekid u vremenskoj seriji

Prije 2000. primjenjivala se drugačija metodologija i u istraživanjima nije bila ista struktura proizvoda.

5.3. Usklađenost kratkoročnih i godišnjih statistika

Pokazatelj se ne izračunava.

5.4. Usklađenost s podacima nacionalnih računa

Pokazatelj se ne izračunava.

5.5. Usklađenost s podacima iz administrativnih izvora

Koherentnost/smislenost s podacima iz administrativnih izvora je: Statistika	Područje obuhvata	Vrijednost obuhvata	Napomena	Vrijednost
	Hrvatska			1

6. Trošak i opterećenje

6.1. Trošak

Troškovi iznose oko 60000 eura.

6.2. Opterećenje

Najveće je opterećenje na najveće jedinice za koje je za sve cikluse istraživanja obuhvat u uzorku potpun, dok za manje jedinice Služba uzorkovanja, statističkih metoda i analiza kontrolira da ista jedinica ne bude uključena u uzorak u više uzastopnih razdoblja.